

Sygn. akt V KO 11/19

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **G. K.**,

skazanego z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 16 maja 2019 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonych
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt III K [...],

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

**2. obciążyć skazanego G. K. kosztami sądowymi postępowania
wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

G. K. został oskarżony o to, że:

- I. w dniu 13 listopada 2015 r. przez przejście graniczne w L., działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dokonał wewnątrzwspólnotowego nabycia z Holandii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znacznej ilości środka odurzającego w postaci ziela konopi innych niż włókniste o łącznej wadze netto

497,15 gramów, tj. o czyn z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

II. w dniu 13 listopada 2015 r. w S. w mieszkaniu przy ul. D. [...] działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, posiadał wagę elektroniczną o nazwie O. oraz metalowy młynek ręczny z nalotami w części roboczej suszu roślinnego, które to przyrządy służyły do niedozwolonego przerobu środków odurzających, tj. o czyn z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt III K [...]:

- I. oskarżonego G. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku i za ten czyn, na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu kary 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 50 zł;
- II. oskarżonego G. K. uznał za winnego tego, że w dniu 13 listopada 2015 r. w S. przy ul. D. [...] działając wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, posiadał wagę elektroniczną o nazwie O. oraz metalowy młynek ręczny z nalotami w części roboczej suszu roślinnego, które to przyrządy służyły i były przeznaczone do niedozwolonego przerobu środków odurzających, tj. popełnienia czynu z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za ten czyn, na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 20 zł;
- III. na podstawie art. 85 § 1 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wobec oskarżonego w punktach 1 i 2 części rozstrzygającej wyroku i wymierzył mu karę łączną w wymiarze 120 stawek dziennych po 50 zł;
- IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności rzeczywistego pozbawienia go wolności w sprawie, tj. od dnia 13 listopada 2015 r., godz. 5:20 do dnia 19 lutego 2016 r., godz. 16:00
- V. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości, w tym wymierzył mu 1600 zł opłaty.

Wyrok ten zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego, zarzucając:

- 1) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na dowolnym przyjęciu, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, wskazaniom wiedzy i logicznego rozumowania w wyniku uwzględnienia okoliczności jedynie na niekorzyść oskarżonego, że G.K. dopuścił się czynu opisanego w pkt I. części dyspozytywnej wyroku, podczas gdy w świetle dyrektyw określonych w art. 7 k.p.k. brak jest podstaw do takiego ustalenia, albowiem oskarżony pozostawał w usprawiedliwionym błędnym przekonaniu, że karalne jest tylko posiadanie substancji psychotropowych, nie zaś ich przewożenie przez granicę, a co najmniej istnieją wątpliwości co do świadomości oskarżonego we wskazanym zakresie, których nie usunięto w postępowaniu dowodowym i zgodnie z naczelną zasadą procesową wyrażoną w art. 5 § 2 k.p.k. wątpliwości te winny zostać rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego i prowadzić do uznania, iż doszło do materializacji znamion czynu określonego w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 2) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez jego błędne zastosowanie w wyniku dokonania niewłaściwej wykładni znamienia kwalifikującego – tj. pojęcia znacznej ilości środków odurzających;
- 3) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na przyjęciu wbrew zasadom doświadczenia życiowego, wskazaniom wiedzy i logicznego rozumowania w wyniku uwzględnienia okoliczności jedynie na niekorzyść oskarżonego, że G. K. dokonał wewnątrzwspólnotowego nabycia środka odurzającego działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podczas gdy w świetle dyrektyw określonych w art. 7 k.p.k. brak jest podstaw do takiego ustalenia, a co najmniej istnieją w tym zakresie wątpliwości, których nie usunięto w postępowaniu dowodowym i zgodnie z naczelną zasadą procesową wyrażoną w art. 5 § 2 k.p.k. wątpliwości te winny zostać rozstrzygnięte na korzyść

oskarżonego i prowadzić do uznania, iż nie doszło do materializacji tego znamienia kwalifikującego;

- 4) na podstawie art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 167 § 1 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego toksykologa na okoliczności wskazane we wniosku, które to okoliczności miały istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy;
- 5) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez jego błędne zastosowanie w wyniku dokonania niewłaściwej wykładni pojęcia niedozwolonego przerobu środków odurzających, stanowiącego znamię tego występkę i w konsekwencji błędne uznanie, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona ww. przestępstwa;
- 6) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na niewłaściwym przyjęciu, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za zastosowaniem na podstawie art. 60 § 2 k.k. nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec oskarżonego w sytuacji, gdy bardzo młody wiek oskarżonego, jego dotychczasowa niekaralność, incydentalność bezprawnego działania, postawa oskarżonego po popełnieniu przestępstwa w tym także w trakcie postępowania, motywy które legły u podstaw popełnienia przestępstwa, a związane z uzależnieniem oskarżonego, a także względu prewencji indywidualnej i ogólnej, przekonują, że nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo zarzucone G. K. w pkt I. aktu oskarżenia jest niewspółmiernie surowa;
- 7) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 33 § 3 k.k. poprzez zróżnicowanie wysokości stawek dziennych kary grzywny i orzeczenie za czyn opisany pkt I. części dyspozytywnej wyroku stawki dziennej w wysokości 50 zł zaś za czyn opisany w pkt II. części dyspozytywnej wyroku w wysokości 30 zł w sytuacji, gdy zróżnicowanie wysokości stawek dziennych grzywny nie zostało w żaden sposób

uzasadnione i być nie mogło, albowiem brak było ku temu jakichkolwiek podstaw;

nadto z daleko posuniętej ostrożności procesowej:

- 8) na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 4 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa oraz kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego, albowiem właściwości i warunki osobiste G.K., bardzo młody wiek oskarżonego, jego dotychczasowa niekaralność, incydentalność bezprawnego działania, postawa oskarżonego po popełnieniu przestępstwa, w tym także w trakcie postępowania, motywy które legły u podstaw popełnienia przestępstwa, a związane z uzależnieniem oskarżonego, przekonują, że cele wychowawcze, a zwłaszcza zapobiegawcze, a także cele w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, zostaną z całą pewnością osiągnięte przy orzeczeniu kary łącznej na poziomie minimalnym, tj. 3 lat pozbawienia wolności, a zastosowanie kary wyższej jest rażąco niewspółmierne, albowiem wiązałoby się z utratą pracy i daleko idącymi niepowetowanymi konsekwencjami dla całego dalszego życia oskarżonego.

W konkluzji autor środka odwoławczego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego G. K. od czynu opisanego w pkt II części dyspozytywnej wyroku oraz poprzez zmianę opisu czynu z pkt. I części dyspozytywnej wyroku i przyjęcie, że stanowi przestępstwo kwalifikowane z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za ten czy wymierzenie oskarżonemu kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby i grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych po 20 zł każda stawka; z daleko posuniętej ostrożności procesowej w wypadku nieuwzględnienia zarzutów opisanych w punktach od 1) do 7) i uwzględnienia jedynie zarzutu niewspółmierności kary wniósł o wymierzenie kary łącznej na poziomie minimalnym, tj. 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II AKa [...]:

- I. uchylił zawarte w pkt. 3. zaskarżonego wyroku orzeczenie w przedmiocie kary łącznej grzywny;
- II. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 - a. uniewinnił oskarżonego od popełnienia przestępstwa opisanego w pkt. 2,
 - b. obniżył orzeczoną w pkt. 1. karę pozbawienia wolności do 3 lat;
- III. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W dniu 30 stycznia 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o wznowienie postępowania sądowego w sprawie G. K., sporządzony i podpisany przez obrońcę skazanego. Na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 1 k.p.k. wniósł on o:

- „1. wznowienie na korzyść skazanego postępowania prowadzonego za czyn z art. 55 § 3 i art. 54 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
2. uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S., III Wydział Karny z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt III K [...];
3. uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], II Wydział Karny z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II AKa [...];
4. przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.”.

W uzasadnieniu m.in. wskazał, że wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] jest sprzeczny z prawem polskim oraz międzynarodowym, ponieważ skład sędziowski w tym Sądzie został ustanowiony z naruszeniem zasad i wymogów art. 351 k.p.k. (brak w aktach sprawy właściwego zarządzenia o wyznaczeniu sądu) oraz podniósł, iż wyrok Sądu Okręgowego w S. narusza art. 6 § 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, gdyż wyznaczenie sędziego G. T. do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji nastąpiło niezgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego, tj. z art. 351 § 1 tej ustawy. Powołał się przy tym na wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 12 kwietnia 2018 r. wydany w sprawie Chim i Przywieczerski przeciwko Polsce nr 36661/07 i 38433/07.

Prokurator Prokuratury Krajowej złożył pismo, w którym wniósł o oddalenie wniosku o wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania w sprawie G. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 351 § 1 k.p.k. – uchylonego przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 1452) – sędziego albo sędziów powołanych do orzekania w sprawie należało wyznaczać w kolejności według wpływu sprawy oraz jawnej dla stron listy sędziów danego sądu lub wydziału. Odejście od tej zasady było możliwe jedynie z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należało zaznaczyć w zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy.

Lektura akt sprawy pozwala stwierdzić, że Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. w dniu 28 stycznia 2016 r., na podstawie art. 351 § 1 k.p.k., w sprawie o sygn. III K [...], jako sędziego sprawozdawcę wyznaczył SSO G. T. oraz zarządził przedłożyć bezzwłocznie temu Sędziemu akta sprawy celem dokonania jej oceny formalnej w terminie 14 dni od dnia wyznaczenia, a nadto celem rozważenia możliwości skierowania sprawy na rozprawę w terminie 30 dni od dnia przedłożenia. Faktem jest, iż w zarządzeniu tym nie określono w pkt 1 rodzaju składu orzekającego. Tego rodzaju brak był drobnym uchybieniem natury organizacyjno-administracyjnej, jednak z całą pewnością nie miał on wpływu na postępowanie. Jak słusznie bowiem zaznaczył w pisemnej odpowiedzi na wniosek o wznowienie prokurator Prokuratury Krajowej, ten brak był spowodowany koniecznością przeprowadzenia kontroli aktu oskarżenia, co w myśl art. 337 § 1 k.p.k., dokonywane jest w składzie jednoosobowym.

Nadmienić także trzeba, że Sąd pierwszej instancji w sprawie G.K. orzekał w składzie prawidłowym. Zarządzeniem z dnia 30 stycznia 2016 r. Sędzia SO G. T. wyznaczyła skład, w postaci jednego sędziego i dwóch ławników, co było adekwatne do treści art. 28 § 2 k.p.k., bowiem jeden z czynów zarzucanych G. K. aktem oskarżenia stanowił zbrodnię.

Nie można również czynić zarzutu co do składu orzekającego w Sądzie odwoławczym. Zarządzeniem z dnia 12 września 2016 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] sprawę przedstawioną wraz z apelacją obrońcy oskarżonego wpisał do repertorium AKa. Z kolei, w dniu 13 września 2016 r. ten sam Przewodniczący jednym zarządzeniem wyznaczył

termin rozprawy, trzyosobowy skład orzekający, w tym sędziego sprawozdawcę oraz adresatów zawiadomień, jak również wyraził potrzebę wysłania zapytania o karalność. Taki sposób działania w żadnym stopniu nie był wadliwy i bezsprzecznie nie stał w opozycji do treści obowiązujących unormowań zarówno wynikających z Kodeksu postępowania karnego, jak i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 2316 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wyznaczania i losowania składu orzekającego (Dz. U. Nr 107, poz. 1007).

W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba odniesienia się do kwestii związanej z ewentualnym naruszeniem – jak twierdzi autor wniosku o wznowienie - linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym wydanego w dniu 12 kwietnia 2018 r. wyroku w sprawie Chim i Przywieczerski przeciwko Polsce 36661/07.

O kosztach postępowania wznowieniowego orzeczono w myśl art. 639 k.p.k.
Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.